

Παναγιώτης Μαυροειδής

Οι πρόσφατες επισκέψεις του Πρωθυπουργού σε πολυεθνικές, καθώς και η ομιλία του στη ΔΕΘ, έχουν πλέον φανερώσει το κυβερνητικό «αφήγημα» (αυτό που στη λαϊκή λέγεται «παραμύθι»): «Μπαίνουμε στη λεωφορεία ανάπτυξης με τερματικό σταθμό την ένδοξη έξοδο από τα Μνημόνια το καλοκαίρι του 2018 που λήγει το τρέχον Πρόγραμμα».

Το μήνυμα προς το χειμαζόμενο εργατικό και λαϊκό κόσμο είναι πως οι θυσίες παίρνουν τέλος και μάλιστα αρχίζουν να αποδίδουν αποτελέσματα με προοπτική. Μοναδικό «εμπόδιο» σε αυτή την πορεία, υποτίθεται πως πλέον αποτελεί μόνο η έκβαση της λεγόμενης Τρίτης Αξιολόγησης, η οποία θεωρητικά τελειώνει εντός του 2017.

Το σύνολο της επιχειρηματολογίας αυτής είναι απολύτως διάτρητο και εκτός πραγματικότητας, φυσικά με επίγνωση από μεριάς της κυβέρνησης η οποία ψεύδεται συνειδητά.

Δεδομένο Πρώτο: Πριν ακόμη από την Τρίτη Αξιολόγηση στο πλαίσιο της Δεύτερης Αξιολόγησης, έχουν θεσπιστεί προκαταβολικά βαριά μνημονιακά μέτρα που αφορούν χρονική περίοδο **πέραν** του 2018. Συγκεκριμένα έχουν αποφασιστεί μέτρα (δηλαδή περικοπές) ύψους 1% του ΑΕΠ (1,8 δις περίπου), μέσω της μείωσης των συντάξεων για το 2019 και 1% από τη μείωση του αφορολόγητου ορίου για το 2020 (άλλα 1,8 δις). Το επιχείρημα ότι αυτά τα μέτρα θα αντισταθμιστούν από τα «αντίμετρα» είναι παιδαριώδες, καθώς τα δεύτερα συνδέονται με σταθερή ύπαρξη πρωτογενών πλεονασμάτων άνω του 3,5% έως και το 2022 και αντίστοιχη θετική γνώμη του ΔΝΤ. Ήδη ρητά διατυπώνονται εκτιμήσεις και όχι μόνο από το ΔΝΤ, ότι θα υπάρξει αδυναμία εκπλήρωσης αυτού του στόχου ακόμη και από το 2018.

Δεδομένο Δεύτερο: Η ίδια η Τρίτη Αξιολόγηση έχει ως συστατικό της στοιχείο τη **νομοθέτηση και εφαρμογή εντελώς συγκεκριμένων μέτρων** και αυτό ακριβώς είναι και το περιεχόμενο της ζητούμενης «επιτυχίας» της. Τα μέτρα αυτά, δεν είναι μόνο

εισπρακτικής φύσης, αλλά έχουν βαθύτερο αντιδραστικό διαρθρωτικό χαρακτήρα. Ενδεικτικά αναφέρουμε: Προώθηση του επαν-υπολογισμού των παλαιών συντάξεων ώστε να υπολογιστεί και να καταργηθεί η λεγόμενη «προσωπική διαφορά», σοβαρότατος περιορισμός του δικαιώματος της απεργίας με απαίτηση συμφωνίας του 50%+1 των εργαζομένων στα πρωτοβάθμια σωματεία πράγμα αδύνατον ειδικά για όσα έχουν πανελλαδικό χαρακτήρα, προώθηση της λεγόμενης «κινητικότητα» και της «αξιολόγησης» στο δημόσιο που θα οδηγήσει σε συρρίκνωση και υποβάθμιση των ήδη διαλυμένων δημόσιων υπηρεσιών, αλλά και σε απολύσεις και αρνητική μεταβολή των εργασιακών σχέσεων, επιτάχυνση της λειτουργίας του Υπερταμείου ιδιωτικοποιήσεων, ριζική μείωση κοινωνικών, οικογενειακών και άλλων επιδομάτων, ξεπούλημα των «κόκκινων δανείων» και προώθηση των πλειστηριασμών, αύξηση διδακτικών ωρών για εκπαιδευτικούς καθώς και της αναλογίας με τους μαθητές στην τάξη που θα οδηγήσει σε περαιτέρω υποβάθμιση του σχολείου, θέσπιση διοδίων στην Εγνατία Οδό, νέες αλλαγές σε ΦΠΑ και στην φορολογία γενικά και πολλά άλλα που περιλαμβάνονται σε ένα σύνολο 95 «προαπαιτούμενων» μέτρων για την αξιολόγηση.

Δεδομένο Τρίτο: Κάθε κύκλος αξιολόγησης από μεριάς του Διευθυντηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν αφορά μόνο την παρακολούθηση εφαρμογής ενός συγκεκριμένου προσυμφωνημένου καταλόγου, αλλά, πάντα, οδηγεί και σε **νέα βαρύτερα μνημονιακά μέτρα, «εκτός συμφωνίας»**. Αυτό ακριβώς έγινε τόσο στην Πρώτη όσο και στη Δεύτερη αξιολόγηση. Ο ΣΥΡΙΖΑ διατείνεται πως αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι κάποιοι «κύκλοι» των δανειστών δεν τηρούν τα συμφωνημένα. Αυτό φυσικά και ισχύει μιας και μιλάμε για κλασική απολυταρχική συμπεριφορά των ηγεμονικών καπιταλιστικών χωρών της ΕΕ, αλλά καθόλου δεν εξαντλεί την ερμηνεία για αυτή την απαίτηση διαρκούς αιμοδοσίας. Αντίθετα, οι άτεγκτες απαιτήσεις καθορίζονται, **αφενός** από το ευρύτερο πλαίσιο των κανόνων του Δημοσιονομικού Συμφώνου και της Νέας Οικονομικής Διακυβέρνησης της ΕΕ που σαφώς υπερβαίνουν και επικαθορίζουν τις εκάστοτε συμφωνίες και προγράμματα και **αφετέρου** από την επιλογή της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ να εξυπηρετήσει το δυσβάστακτο εξωτερικό χρέος της Ελλάδας (περίπου 328 δις ή 179%). Οι δύο αυτοί παράγοντες είναι απολύτως αλληλένδετοι. Όσο η Ελλάδα έχει χρέος άνω του 60% του ΑΕΠ και οφείλει άνω του 75% σε δανειοδότηση από τον ΕΜΣ, «θα πρέπει» να είναι σε επιτήρηση και σε πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής (δηλαδή μνημόνιο), της μιας ή της άλλης μορφής. Δηλαδή -αν δεν υπάρξει ρήξη και ανατροπή αυτού του πλαισίου- μνημόνια για πάντα!

Ήδη, το έδαφος για **νέα μέτρα** στο πλαίσιο της Τρίτης Αξιολόγησης επιπλέον μάλιστα των ήδη προβλεπόμενων από τα 95 προ-απαιτούμενα, ζεσταίνεται. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε υστέρηση στα έσοδα στο οκτάμηνο ύψους 1,7 δις. Το ΔΝΤ προβλέπει «τρύπα» και στα έσοδα του 2018 τουλάχιστον 1,3%, ενώ παράλληλα απαιτεί νέο έλεγχο ποιότητας του ενεργητικού

των τραπεζών, μαζί και ανακεφαλοποίηση ύψους 10 δις, ενώ δεν ξεχνά να επιμένει διαρκώς για την ανάγκη περαιτέρω συρρίκνωσης του δημοσίου. Η καταβολή της δόσης των 1,6 δις από μεριάς του είναι σε εκκρεμότητα και θα εξαρτηθεί από τις εκτιμήσεις του για τη «βιωσιμότητα» του χρέους. Και φυσικά, υπάρχει ο ήδη θεσπισμένος δημοσιονομικός «κόφτης», δηλαδή η αυτόματη λήψη πρόσθετων μέτρων κάθε φορά που θα διαπιστώνεται «υστέρηση».

Ποιο «θαύμα» θα μπορούσε να ανατρέψει αυτά τα δεδομένα, ώστε οι επιτελείς του ΣΥΡΙΖΑ να διασώσουν την κυβερνητική τους καρέκλα; Μα η «δυναμική» της «ανάπτυξης» που είναι δήθεν ορατή! Με μια βουτιά της τάξης του 27% στο σύνολο του εγχώριου ΑΕΠ στα μνημονικά χρόνια, οι ρυθμοί ανάπτυξης της τάξης 1% ή 2%, δεν αποτελούν τίποτα άλλο παρά αυτό που ορισμένοι οικονομολόγοι ονομάζουν «αναπήδηση της γάτας»: Ακόμη και ψόφια αν την πετάξεις από ένα ουρανοξύστη, μόλις σκάσει στο έδαφος, όπως και να 'χει θα αναπηδήσει. Η καραμέλα του Σαμαρά περί success story και «επενδύσεων» που αναμασά ο Τσίπρας δεν μπορεί να γλυκάνει κανένα αφελή και πολύ περισσότερο τους άνεργους και τα εργατικά στρώματα που υποφέρουν από τη λιτότητα, τη φτώχεια και την εργασιακή ανασφάλεια. Η έκταση των επενδύσεων, μιας και αυτή αφορά κατά βάση τοποθετήσεις ξένων κεφαλαίων σε **ήδη υπάρχοντα** (και όχι νέο) παραγωγικό ιστό (στον πρώην δημόσιο και νυν ιδιωτικοποιημένο ή/και στον ιδιωτικό τομέα), κατά κανένα τρόπο δεν μπορεί να δώσει απάντηση στο εφιαλτικό ερώτημα και την ανάγκη δουλειάς για όλους και με όλα τα δικαιώματα. Η ουσία βρίσκεται στο γεγονός ότι οι όποιες νέες επενδύσεις θα γίνονται με βαρύτερους όρους εργασιακής εκμετάλλευσης σε ότι αφορά τις αποδοχές αλλά και γενικά τις εργασιακές σχέσεις, ενώ παράλληλα οι επενδυτές-«σωτήρες» θα δρουν σε ένα όλο και πιο ευνοϊκό για αυτούς περιβάλλον (φορολογία, περιβαλλοντικές επιπτώσεις, προστασία αρχαιολογικής κληρονομιάς κ.α.)

Παράλληλα και ενώ θα παίζεται το σήριαλ της «διαπραγμάτευσης» για την Τρίτη Αξιολόγηση, η **χρεομηχανή** θα δουλεύει κανονικά. Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ θα «ακουμπήσει» μέχρι τον Δεκέμβρη περί τα 300 εκατομμύρια σε δύο δόσεις στο ΔΝΤ, ενώ κανείς δεν πρέπει να ξεχνά ότι το 2019 θα είναι μια από τις χρονιές των πιο δυσβάσταχτων υποχρεώσεων ύψους περίπου 17 δις.

Από πού θα βρεθούν τα χρήματα αυτά; Είτε από μία αμφίβολης έκβασης εξόδου στην αγορά δηλαδή με πανάκριβο δανεισμό είτε με νέα προσφυγή στήριξης στον ΕΜΣ και την ευρωζώνη.

Τούτων δοθέντων για το καλοκαίρι της δήθεν εξόδου από τα Μνημόνια, μένουν δύο προοπτικές: Είτε ένα **νέο βαρύτατο μνημόνιο** (Με ΔΝΤ ή χωρίς) είτε μια λεγόμενη

«**προληπτική γραμμή πιστωτικής στήριξης**» όπως ακριβώς προβλέπεται από τη Νέα Οικονομική Διακυβέρνηση και συζητούσε ο Σαμαράς το 2014. Κοινός παρονομαστής θα είναι τα αντεργατικά μέτρα διαρκείας και μάλιστα από μια κυβέρνηση που θα μιλάει στο όνομα της «αριστεράς» και θα διεκδικεί την επανεκλογή της στο όνομα του ...να μην έρθει ο Μητσοτάκης. Για να κάνει τι άραγε επαχθέστερο;

Όποια κυβέρνηση στην Ελλάδα αναλάβει να διαχειριστεί αυτή την αθλιότητα δε θα κάνει τίποτα άλλο παρά αυτό που ευχήθηκε ο επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα **Π. Καρβούνης**: «Χρειάζεται να ενταθεί το αίσθημα “ιδιοκτησίας” του προγράμματος και να οικοδομηθεί κλίμα πολιτικής συνεννόησης». Κοντολογίς να ομονοήσουν όλες οι αστικές μνημονιακές δυνάμεις και να πουν εν χορώ «φέρτε και άλλα μέτρα! Είμαστε γεμάτοι χαρά και λαχτάρα για αυτά!».

ΠΡΙΝ 17/9/17